

A PREDIKATÍV VISZONY A BIRTOKOS DP-BEN, A BEFEJEZETT MELLÉKNÉVI ÉS A HATÁROZÓI IGENEVES SZERKEZETEKBE

SZÓKE BERNADETT

1. Bevezetés

Tanulmányomban három olyan szerkezetet vizsgálok meg, amelyben morfológiai esetjelölés nélküli főnévi csoport jelenik meg: a birtokos DP-t (1a), a személyragos befejezett melléknévi igenevet tartalmazó (1b) és a *-vAn* határozói igenevet tartalmazó konstrukciót (1c).

- (1) a. *János kalapja*
- b. *a János vezette műsor*
- c. *János belépvén, elhallgatott az osztály*

A céljaim az alábbiak feltárása:

- (i) mi a közös a három szerkezetben,
- (ii) a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport nominatívuszi vagy „jobb híján” esetet visel, vagy pedig esetenélküli,
- (iii) ha a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport nominatívuszi esetet visel, akkor mi felelős ezen eset kiosztásáért és ellenőrzéséért,
- (iv) megadható-e egy hasonló elemzési mód mindhárom szerkezetre?

Az elemzés elméleti hátterét Marcel den Dikken (2006) *Relators and Linkers* című könyve adja. Az elemzéseket arra fogom építeni, hogy a vizsgált szerkezetben predikatív viszony van, amelynek létrehozásáért a RELATOR / LINKER felelős.

A 2. pont alatt a kérdéses szerkezeteket vizsgálom meg, feltárva a közös jegyeket. A 3. pont alatt den Dikken (2006) alapján fogom értelmezni a predikatív viszonyt, röviden bemutatva a RELATOR és a LINKER fogalmát és szerepét. A 4. pontban kísérletet teszek ezen szerkezetek RELATOR-os / LINKER-es elemzésére. Végül egy összegzéssel zárom a tanulmányt az 5. pontban.

2. A vizsgált magyar szerkezetek

A Bevezetésben megjelölt háromféle szerkezet alábbi közös pontjait korábbi kutatásom (Szóke 2008) alapján sorolom fel:

- (i) Mind a három szerkezetben található egy látható esetjelölés nélküli főnévi csoport.
- (ii) Mind a három konstrukcióban van egy olyan szuffixum, amely lehetővé teszi az alany megjelenését.

A kiinduló feltevés az, hogy a két pont szorosan összefügg egymással.

A következőkben röviden ismertetem a vizsgált szerkezetekkel kapcsolatos korábbi elemzéseket. A legfőbb hangsúlyt azon két kérdés megválaszolására igyekszem helyezni, hogy (i) a szerkezetekben [+/-Tense] és [+/-Agr] jegy jelenik-e meg, illetve (ii) a látható esetvégződés nélküli nominális elem strukturális nominatívuszi esetet vagy „jobb híján” alanyesetet visel, vagy pedig esetenélküli.

2.1. A birtokos szerkezet

A birtokos szerkezetben szám- és személybeli egyeztetés történik a birtokos és a birtok között (2), noha nem teljes a paradigma, hiszen csak a névmási birtokos esetében beszélhetünk egyeztetésről, a lexikális esetében nem, ahogyan ezt megvilágította Bartos (2000), majd É. Kiss (2002).

(2) <i>az én könyv-e-i-m</i>	<i>a mi könyv-e-i-nk</i>
<i>a te könyv-e-i-d</i>	<i>a ti könyv-e-i-tek</i>
<i>az ő könyv-e-i-Ø</i>	<i>az ő könyv-e-i-k</i>

Nézzük meg Bartos (2000) érveit amellet, hogy a lexikális birtokos esetében nincs egyeztetés a birtokos és a birtok között!

- (i) Többes számú lexikális birtokos esetén hiányzik az egyeztető morféma (3).

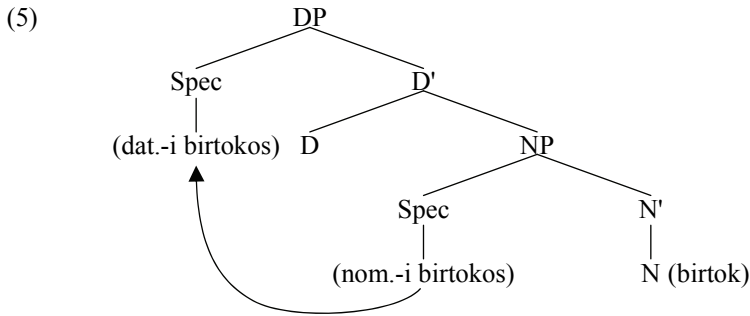
- (3) a. *a fiúk kalapja* / **kalapjuk*
b. *az ő kalapjuk*

(ii) (4a)-ban végbemehet a jobbcsomópont-emelés művelete, noha az ugyanazzal az elemmel reprezentált két birtokolt főnév nem azonos (diák – ja – i, diák – ja – i – d), de az egyik magában foglalja a másikat. (4b)-ben a két birtokolt főnevet nem reprezentálhatja ugyanaz az elem, mivel azok egymást kizáró egyeztető morfémákat tartalmaznak (diák – ja – i – Ø ↔ diák – ja – i – d).

- (4) a. *a Péter és a te diákjaid*
b. **?az ő és a te diákjaid*

A fenti példák azt mutatják tehát, hogy a lexikális birtokos esetében nincs egyeztetés a birtokos és a birtok között, ezért mehet végbe (4a)-ban a jobbsomópont-emelés, míg ugyanezt a műveletet nem végezhetjük el (4b)-ben, mivel az egyes szám 3. személyű névmási birtokos egy \emptyset egyeztetési morfémát visel.

A másik problémakör, amit meg kell vizsgálnunk, a birtokos DP esetvégződésének kérdése. Szabolcsi (1992) szerint a nominatívuszi birtokos [Spec, DP]-be mozogva kapja meg a datívuszi esetet D-től (5). Ez az elemzés azonban felveti a kettős esetadás problémáját.

Den Dikken (1999) az eset nélküli birtokost állítja szembe a datívuszi birtokossal. (Az elemzés ismertetésére a 4.1. alatt kerül sor.)

Bartos (2000) az Agr_NP bevezetésével kiküszöböli a kettős esetadás problémáját: a nominatívuszi birtokost [Spec, Agr_NP]-be, míg a datívuszi birtokost [Spec, DP]-be mozgatja, amely pozíciókban megtörténik az esetjegy kiosztása, illetve leellenőrzése.

É. Kiss (2002) a datívuszi birtokost tekinti elsődlegesnek, szemben az eset nélkülivel. Érvelésében párhuzamot von az egyes főnévi fejekhez járuló adjunktumok bizonyos típusai és a birtokos szerkezet között (pl. *egy papírvágó kés [ébenfából] → egy [ébenfa] papírvágó kés*). Ezen párhuzamra hivatkozva helyezi a datívuszi birtokost a birtok komplementum-pozíciójába, míg a *-nak* rag nélküli birtokost eset nélkülinek nevezi.

Egy korábbi előadásomban (Szőke 2008) az alábbi ellenérveket fogalmaztam meg az eset nélküli elemzéssel szemben:

(i) Ez az elképzelés megsérti a láthatósági feltételt, amely szerint egy DP csak akkor kaphat θ -szerepet, ha esettel rendelkezik.

(ii) Az É. Kiss (2002) által hozott példák többségében adjunktum szerepel, amelyet a komplementum-pozícióban megjelenő datívuszi birtokossal állít párhuzamba, márpedig nem túl szerencsés eljárás két különböző típusú összetevőt egy kalap alá venni.

(iii) A datívuszi birtokos komplementum-pozícióba való helyezése azért nem lehetséges, mert ebbe a szintaktikai pozícióba kerül az argumentumszerkezettel rendelkező birtok végpont tematikus szerepű argumentuma (6).

- (6) a. *Mindenki megszavazta* [_{DP} *a segély elküldését az afrikai népnek*].
b. *Már tegnap elintéztem* [_{DP} *a húsvéti lapok feladását a barátainknak*].

Összegezve azt mondhatjuk, hogy a birtokos szerkezetben szám- és személybeli egyeztetés történik a birtokos és a birtok között, de nem teljes a paradigma, mert ez a fajta egyeztetés csak a névmási birtokos esetében jelenik meg, míg a lexikális birtokos és a birtok között hiányzik. A *-nAk* végződés nélküli birtokos pedig nominatívuszi esetet visel, és nem esetenélküli.

A későbbiekben (a 4.1.-es pont alatt) be fogok mutatni egy a fentiekől eltérő elemzést, ahol a birtokos – PP-ként megjelenve – a predikátum szerepét tölti be, ezért nem történik nominatívuszi esetadás. A hagyományos felfogást követő elképzelések esetében érvelek csak a nominatívuszi esetadás megléte mellett.

2.2. *A -vÁN határozói igeneves szerkezet*

A *-vÁN* határozói igeneveken is található egy olyan szuffixum, amely engedélyezi az alanyi DP megjelenését a szerkezetben, és ez nem más, mint az *-n* végződés (7).

- (7) a. *A tanár belépvén, elhallgattak a diákok.*
b. **A tanár belépve elhallgattak a diákok.*
c. *A tanár belépve elhallgatott.*

Sárik (1998 434) így érvel emellett: „A *-ván/-vén* végződésű igenevek (...) még alanyeset is képesek adni alanyuknak, feltehetőleg annak köszönhetően, hogy egykor léteztek egy olyan személyragozási sor részeként is, amely a mai beszélők számára már teljesen feledésbe merült.”

A Bécsi és a Münchener kódexből¹ származó adatok azt támasztják alá, hogy egykor létezett egy személyragozási paradigma a *-vÁN* határozói igenevek esetében. Károly (1956) az alábbi történeti adatokat vonultatja fel (8):

¹ (1) a. Bécsi kódex: „*A mël fold tégedét meghaluad* (olv. meghalvád) *fogada(n)d^r*”
b. Münchener kódex: *ioved* (olv. jövéd), *bé menuéiec* (olv. bemenvéjek)

- (8) a. lát – vá – m d. lát – vá – nk
 b. lát – vá – d e. lát – vá – tok
 c. lát – vá – ja f. lát – vá – jok/k

Sárik (1998) állásfoglalása szerint a *-vÁn* határozói igenevek [+Agr] és [-Tense] jegyekkel rendelkeznek, noha itt sem teljes a paradigma a személyragozást illetően. Kenesei (2005: 163) is amellett foglal állást, hogy a nominatívuszi alany megjelenése az *-n* szuffixumnak köszönhető. Laczkó (2000) nem szentel különösebb figyelmet a *-vÁn* végződésű igeneveknek, azokat archaikusnak tartva. Tóth (2000) szintén archaikusnak tartja ezeket az igeneveket, amelyek szerinte kizárólag a formális írott szövegben és az irodalmi nyelvben jelennek meg. Az olasz, a portugál és a görög nyelvre hivatkozva kifejti, hogy az *-n* morféma egy olyan elem, amely a COMP-ban található, és a nominatívuszi esetjelölés ezen a mondatbevezetőn keresztül történik. Érvelésében arra hivatkozik, hogy a vizsgált igenév mellett többes számú alany is megjelenhet, miközben az *-n* morféma változatlan marad.

Összegzésként azt mondhatjuk, hogy a *-vÁn* határozói igenevek [+Agr] és [-T] jegyeket viselnek, és a szerkezetben megjelenő morfológiai esetjelölés nélküli főnévi csoport nominatívuszi esettel rendelkezik. Az egykori személyragozási paradigma maradványa lehet az *-n* szuffixum, amelynek jelenléte szükséges ahhoz, hogy a 3. személyű alany megjelenhessen az igenév mellett (pl. *Péter / A fiúk belépvén a lányok elszaladtak*). Mindebből az következik, hogy a nominatívuszi eset kiosztásáért az *-n* szuffixumot tehetjük felelőssé.

2.3. A személyragos befejezett melléknévi igeneves szerkezet

A személyragos befejezett melléknévi igeneves szerkezettel foglalkozó elemzések az alábbi két fő álláspont köré csoportosulnak:

1. Igés elemzés esetén a szerkezet verbális tagja egy tárgyias ragozású verbum finitum, amelynek van egy alanya. Ezt a nézetet vallja Jakab (1988) és Nádasi (2006).
2. Igeneves elemzés esetén a különféle nézetek megegyeznek abban, hogy a szerkezet verbális elemén személyragok vannak, de nincs időjel. Ezen utóbbi állásponton belül három további alcsoport különböztethető meg:
 - 2.1. Birtokviszonyos: a szerkezet nominális és verbális tagjai között birtokviszony van. Ezt az álláspontot képviseli Szepesy (1939, 1982).
 - 2.2. Predikatív viszonyos: a szerkezet nominális összetevője alanyi szerepben jelenik meg. Ezt a nézetet követi Kenesei (1986), Laczkó (2001, 2002) és Márkus (2008, 2009).

2.3. Jelöletlen határozós: a szerkezet nominális eleme egy jelöletlen határozó (*a János vezette autó = a János által vezetett autó*). Ennek a felfogásnak a híve Antal (1985).

Az általam folytatott elemzés az igeneves álláspontot képviseli, de ezen belül mindhárom nézet elemei felismerhetők lesznek.²

Vegyük sorra a fenti álláspontokat!

Szepesy (1982) a személyragos befejezett melléknévi igeneves szerkezetet a birtokos szerkezettel állítja párhuzamba. Emellett szóló érve az *-A* morféma megléte, amely megegyezik a birtokolságjellel, illetve a birtokos szerkezetben (9a) megfigyelt antiegyeztetés jelenségét az igeneves konstrukcióban (9b) is kimutathatjuk.

(9) a.	<i>a fiú könyve</i>	<i>a fiúk könyve / *könyvük</i>
b.	<i>a fiú vezette autó</i>	<i>a fiúk vezette / *vezették autó</i>

Laczkó (2001) és Nádasi (2006) ellenérve ezen elképzeléssel szemben a következő: hiányzik a valódi párhuzam, hiszen a birtokos szerkezetben nemcsak nominatívuszi birtokosról beszélhetünk, hanem létezik datívuszi is, ez azonban nem mondható el az igeneves szerkezetről. Márkus (2008, 2009) is hiányolja a valódi párhuzamot, arra hivatkozva, hogy a birtokos szerkezetben a nominatívuszi alany és a birtok közé beékelődhet egy melléknév, míg az igeneves szerkezet esetében semmi sem ékelődhet be a nominális és a verbális elem közé (*a fiú *szépen/ *tegnap vezette autó*).

Kenesei (1986) emellett érvel, hogy a [–Tense] jegy miatt a vizsgált szerkezetben igenév jelenik meg. A nominális elemet nominatívuszi alanyként tartja, és a [+Agr] jegyet teszi felelőssé a nominatívuszi eset kiosztásáért. Laczkó (2001) elemzésében szintén [–Tense], illetve [+Agr] jegyeket rendel ehhez a szerkezethez. É. Kiss (2002) elemzése szerint ezek az igenevek [–Agr] és [+Tense] jegyekkel rendelkeznek, amely utóbbi megjelenését az alany engedélyezéséhez köti.

Nádasi (2006) elemzésében [+Agr] és [+Tense] jegyek szerepelnek, a konstrukciót véges igés prenominalis mellékmondatnak tekinti. Nádasi érvelésében bebizonyítja, hogy a szerkezetben alany jelenik meg, továbbá egyeztetés történik a tárggyal (amely pro a konstrukcióban, és amelyet a mondatbevezető köt), így [+Agr] jegyet rendel az igenévi – az általa folytatott elemzés szerint

² A nominális és a verbális összetevők között predikatív viszonyt feltételezek, de az elemzés ismertetése során – a 4.2. pont alatt – rámutatok a birtokos szerkezettel való hasonlóságra, és fontos szerepet tulajdonítok a jelöletlen határozónak is.

igei – elemhez (11) É. Kiss (2002)-re hivatkozva kijelenti, hogy az alanyesetet csak T engedélyezheti, így a [+Tense] jegynek is léteznie kell.

(10) *A [Vágó István pro_i vezet_t-e_i COMP_{ID}] vetélkedő_j*

A [+Tense] jegy feltételezésének helyessége azonban több ponton is megkérdőjelezhető:

(i) A személyragos befejezett melléknévi igenévnek csak múlt idejű alakja van, hiányzik a jelen idő, s felmerül a kérdés, hogy ilyen esetben hogyan beszélhetünk [+Tense] jegyről.

(ii) Vannak más szerkezetek (a birtokos DP, a *-vÁn* határozói igeneves szerkezet) is, amelyekben olyan morfológiai esetjelölés nélküli alany jelenik meg, mint a személyragos befejezett melléknévi igenevet tartalmazó konstrukcióban, mégsem beszélhetünk az esetükben [+Tense] jegyről.

Márkus (2008, 2009) a vizsgált szerkezetet nem véges igét tartalmazó vonatkozó mellékmondatnak tekinti, a következő két alapfeltevésre építve: a konstrukció TP-nél kisebb, csupán vP/AspP, és a rejtett tárgy egy személyes típusú névmás. Arra a kérdésre, hogy a [+Tense] jegy hiányában mi osztja ki a nominatívuszi esetet, Márkus a „jobb híján” eset fogalmának ismertetésével válaszol. Feltételezi, hogy T hiányában (amely a nem-értelmezhető ϕ -jegyeket viseli) az alanyi DP esetenélküli a szintaxisban, és posztszintaktikailag kap „jobb híján” alanyesetet. Ezen elemzése során Schützét (2001) követi, aki a „jobb híján” esetet úgy határozza meg, mint amit azon nominálisok kiejtésére használunk, amelyek nem kapnak esetspecifikációt kiosztás vagy más szintaktikai eszköz által. A morfológiai esetjelölés³ az alábbi eljárások eredménye lehet:

(i) Az esetet egy szintaktikai fej (ige, Infl) osztja ki (11a).

(ii) Történhet az esetadás egy szemantikailag odaillő összetevővel való összeillesztés által (11b).

(iii) A projekción belül más elemeken is megjelenhet az eset az osztozás által (például a DP-n belül a melléknéven) (11c).

(iv) A szemantikából származó esetenél (adverbális eset) a DP-n megjelenő esetvégződés jelöli az adverbális funkciót (11d).

(v) „Jobb híján” eset megjelenéséről akkor beszélhetünk, ha a fenti mechanizmusok egyike sem használható (11e).

³ Az esetjelölés és az esetskiosztás fogalmakat egymás szinonimájaként használom, a köztük lévő különbség csupán annyi, hogy az esetjelölés a folyamat morfológiai aspektusát, míg az esetskiosztás a szintaktikai aspektusát ragadja meg jobban.

(11)a. *János látja az autót.* (A tárgy az igétől kapja az ACC esetet.)

b. Angol: *Mary_i, John likes her_i.*
 'Marit, János kedveli őt.'

c. Német: *den kleinen Hund*
 a.ACC kis.ACC kutya
 'a kis kutyát'

d. *ház-ban* (LOC)
ház-ba (LAT)

e. Angol: *Me, I like beans.*
 Én.ACC én szeret bab.PL
 'Én, szeretem a babot.'

Márkus (2008, 2009) felveti annak lehetőségét, hogy ez a megközelítés a birtokos szerkezetre is kiterjeszthető.

A fenti elemzést azonban megkérdőjelezhetik az alábbi szembeállítások, amelyek arra utalnak, hogy a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport megjelenése strukturális engedélyezéshez van kötve, s nem pusztán morfológiai esetadás történik (12).

(12)a. *az én könyv-e-m* **az én könyv*
 b. *a fiúk vezet-e autó* **a fiúk vezetett autó*

A fenti elemzéseket követve tehát amellet foglalhatunk állást, hogy a személyragos befejezett melléknévi igenevek [+Agr] és [-Tense] jegyeket viselnek, és egy nominatívuszi esettel bíró főnévi csoport jelenik meg mellettük.

Már most előrebozsátom, hogy az általam folytatott elemzés szerint itt sem történik nominatívuszi esetadás – hasonlóan a birtokos szerkezethez –, ugyanis a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport egy PP részeként a predikátum szerepét fogja betölteni ebben a szerkezetben.

2.4. Összegzés

A fenti vizsgálatok alapján összegzésként azt mondhatjuk, hogy mindhárom vizsgált szerkezet [+Agr] és [-T] jegyekkel rendelkezik.

Az alábbi minimálpárok arra utalnak, hogy a morfológiailag jelöletlen főnévi csoport megjelenését a szuffixum teszi lehetővé (13).

(13)a. *az én könyv-e-m* **az én könyv*
 b. *a fiúk vezet-e autó* **a fiúk vezetett autó*
 c. *a fiúk belépvé-n, János tüsszentett* **a fiúk belépve, János tüsszentett*

3. A predikatív viszony

Den Dikken (2006) a predikatív viszony értelmezése során a jelentésnélküli elemeket hangsúlyozza, amelyek alapvető szerepet játszanak a predikatív viszony létesítésében. Ilyen elem a RELATOR és a LINKER. A den Dikken által képviselt nézet ismertetése előtt nézzünk meg egy rövid összefoglalást, amely – a teljesség igénye nélkül – bemutatja, milyen előzmények vezettek a predikatív viszonyról kialakított felfogásához.

3.1. *Előzmények*

A nyugati filozófiai hagyományban a predikátum fogalmával már az első témák között találkozhatunk.

Platónnál a mondat nem más, mint egy alany és egy predikátum összekapcsolódása.

Arisztotelész (1979) megkülönböztette a grammatikai és a logikai predikátumot, de csak a logikai alany fogalmát vezette be, a grammatikait nem. A grammatikai predikátum az alanyhoz hozzárendelt tulajdonságot jelölő (denotáló) szintaktikai összetevő. A logikai predikátum pedig maga a predikátum által jelölt tulajdonság. Az alany (logikai alany) az, amiről a mondat állít valamit.

Voltak néhányan – többek között például Frege (2000) –, akik a predikátum fogalma ellen érveltek, azt hasznavehetetlennek tartva. Frege (2000) a függvény-argumentum szerkezettel dolgozik. A függvény (funktör) a kifejezésnek azon része, amely invariáns, az argumentum pedig a kicserélhető vagy megváltoztatható rész. Azonban a fregei funktör- és argumentumfogalmak nem mindig feleltethetők meg egyértelműen a szintaktikai szerkezet összetevőinek vagy a lexikon elemeinek. Valójában a függvény fogalma az arisztotelészi predikátumnak feleltethető meg a nyelvtanban, míg a fregei argumentum – legalábbis az egyargumentumú igék esetében – az arisztotelészi alany fogalmával párhuzamos abban az értelemben, hogy az alany nem más, mint amiről a mondat állít valamit.

Napjainkban az n -rendű predikátumnak, a θ -rács terminusának, a fregei szaturáció fogalmának és az arisztotelészi alany predikátum dichotómiának az együttesét alapul véve a θ -ráccsal bíró predikátum-fej és belső argumentumainak kombinációját nevezzük predikátumnak, vagyis egy olyan szintaktikai összetevőt, amely az alanyról tesz valamilyen állítást.

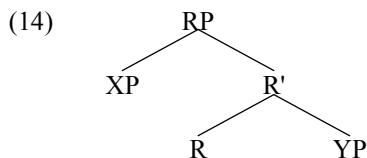
3.2. *A predikáció fogalma den Dikkennél*

Den Dikken (2006) a predikátum fogalmát úgy használja, hogy az ekvivalens azzal a szintaktikai összetevővel, amely az alanynak tulajdonított tulajdonságot

denotálja (vagyis szerinte az arisztotelészi rendszerben lényegében a grammatikai predikátum fogalmának feleltethető meg). Nem foglalkozik a logikai predikátummal, mert az nem szintaktikai fogalom. Az ő használatában az alany az a szintaktikai összetevő, amelyről a predikátum állít valamit. Az alany terminus ezen interpretációja nem azonos a Williams (1980) munkájából származó külső argumentum fogalmával, és nem felel meg a grammatikai alanynak sem az összetevő azon értelmében, hogy a mondat alanyi pozíciójában van (például az *szép virág* esetében a *virág* a *szép* alanya, de nem grammatikai alany).

3.3. A predikáció szintaxisa

Den Dikken abból a hipotézisből indul ki, hogy minden predikatív viszony szintaktikailag olyan szerkezettel van reprezentálva, amelyben a predikátumot és az alanyt denotáló összetevők egy összekötő elem, vagyis a RELATOR alárendeltjei, amely létrehozza a kapcsolatot – mind a szintaktikait, mind a szemantikait – a két összetevő között. A RELATOR egy absztrakt funkcionális összekötő a predikátum és alanya között (14).

A predikáció lokalitása: A RELATOR a predikátumot és az alanyt a minimális tartományában helyezi el.

A predikáció lokalitásának következménye a predikatív viszony további jellemzője, az iránymentesség. A predikatív viszony aszimmetrikus, és a RELATOR által van közvetítve.

Den Dikken a következő két aleset megléte mellett érvel:

- (i) „Kanonikus predikáció” (predikátum-komplementum szerkezet)
 $[_{RP} [_{XP} \text{ALANY}] [_{R'} \text{RELATOR} [_{YP} \text{PREDIKÁTUM}]]]$
- (ii) „Fordított predikáció” (predikátum-specifikáló szerkezet)
 $[_{RP} [_{XP} \text{predikátum}] [_{R'} \text{relator} [_{YP} \text{alany}]]]$

3.4. A RELATOR fogalma és működése

A RELATOR a predikatív viszonyok szerkezetében egy absztrakt funkcionális fejet takar, amely nem tekinthető sem új, illetve önálló lexikális kategóriának, sem pedig specifikus funkcionális elemnek (mint amilyen T vagy D).

Helyette egy szintaktikai konfigurációt képvisel: a RELATOR a predikátum és az alanya közti viszony szerkezeti megjelenítéséért felelős. A RELATOR-fej lehet pl. kopula vagy egy prepozíciós elem, de lehet T (vagy Infl), vagy bármi, ami a predikátumot az alanyához kapcsolja.

A RELATOR-fej ugyanakkor sohasem lexikális fej: mivel a RELATOR nem oszthat ki θ -szerepet, így a RELATOR szerepét csakis funkcionális fej töltheti be.

A predikatív viszony közvetítője az unakkuzatív szerkezetekben T, míg a tranzitív szerkezetekben *kis* v⁴ (így ezek töltik be a RELATOR szerepét).

Predikatív viszony azonban nem csak a (mátrix) ige és az alanya között létezik. Az alábbiakban röviden ismertetem, hogy hol lehet még szerepe a RELATOR-nak (15–21).

(i) a topik és a mondat többi része között

(15)[_{TopP} [*Marit*]_i [_{Top'} Top=REL(\emptyset) [_{TP} *János veszi ec_i feleségül*]]]

(ii) a melléknévi predikációban

(16)[_{RelP} [*János*]][REL [*okos*]]

(iii) a módhatározó és a mondat többi része között

(17)[_{RelP} [*János zongorázik*]][REL=-ül [*remek*]]

(iv) a direkt és az indirekt tárgy között

(18)[_{VP} *adja* [_{RelP} [*a könyvet*]] [_{Rel'} REL [*neked*]]]

(v) az ige bővítményei között

(19)a. [_{VP} *teszi* [_{RelP} [*a tálcát*]] [_{Rel'} REL [*az asztalra*]]]

b. [_{VP} *festi* [_{RelP} [*a kerítést*]] [_{Rel'} REL [*barnára*]]]

(vi) a melléknév és a főnév között

(20)[_{RelP} *János* [REL [_{DP} *a* [_{RelP} [_{AP} *legjobb*]]] [REL [_{NP} *zongorista*]]]]]

(vii) két főnév között a binominális NP-ben

(21)[_{DP} [_{NP} *csoda*]] [REL [_{NumP} *egy* [_{NP} *nap*]]]]

Összegezve a RELATOR legfőbb jellemzőit:

(i) egy általános kapcsoló a predikátum és alanya között

(ii) nem önálló funkcionális vagy lexikális kategória

⁴ A *kis* v nem tekinthető szigorú értelemben lexikális elemnek, hanem a lexikális és a funkcionális kategóriák keresztezése. Lexikális a külső θ -szerep kiosztását tekintve, de a morfológiai jegyeinek erőssége parametrikus változó, ezért nem lehet szigorú értelemben véve lexikális elem (den Dikken, 2006: 22).

- (iii) nincs az A-tartományra korlátozva
- (iv) a RELATOR-nak van saját jegykötege
- (v) ezek a jegyek a szintaktikai környezetet tükrözik.

Elvileg a predikáció bármely szemantikai viszonyát le lehet fordítani a szintaxisra.

3.5. A LINKER szerepe és működése

A LINKER a RELATOR-hoz hasonlóan szintén egy absztrakt funkcionális fej, amelynek funkciója a predikátum és az alanya közti predikatív viszony létrehozása a predikátuminverziós szerkezetekben. Ez utóbbiak esetében a „kanonikus predikációból” indulunk ki, majd a predikátumot átemeljük az alanya felett. A bázisgenerált predikátum-specifikáló szerkezet (azaz a „fordított predikáció”) és a predikátuminverziós szerkezet közti fontos különbség, hogy míg az előbbi esetében lehetséges a posztverbális alany A'-kiemelése (22), addig az utóbbiban nem (23).

(22)a. *Brian_i is* [_{RelP} [_{VP} *loved* *t_i*] [_{RELATOR=by} [_{DP} *Imogen*]]]
 'Briant szereti Imogen.'

- b) *Who do you think Brian is loved by t?*
 'Kiről gondolod, hogy szereti Briant?'

(23)a. *I think the best candidate is this man.*
 'Úgy gondolom, a legjobb jelölt ez a férfi.'

- b. **Which man do you think the best candidate is t?*
 'Melyik férfiről gondolod, hogy a legjobb jelölt?'

A predikátuminverzió oka: a predikátum egy redukált szabad vonatkozó mellékmondat, amelynek – a null fejen lévő szigorú engedélyezési korlátoknak köszönhetően – [Spec, TP]-be kell emelkednie az alanya felett. A predikátumnak az alanya felett való átmozgatása tehát azért szükséges, hogy engedélyezve legyen az üres predikátum-fej. Ahhoz azonban, hogy a predikátum mozgatható legyen az alanyán keresztül, a predikátumnak és az alanyának egyenlő távolságúnak (ekvidisztánsnak) kell lennie, továbbá a predikátumnak láthatónak kell lennie a külső szondák számára. Ez azonban nem teljesül, hiszen a RelP komplementumában lévő predikátum nem látható a külső szondák számára a fázisáthatolhatatlanság feltétele⁵ miatt. Erre a problémára két megoldás lehetséges:

⁵ A fázisáthatolhatatlanság feltétele: Egy H fejű L fázisban csak a H fej és a fázis pereme férhető hozzá az L-en kívüli műveletek számára.

(i) A predikátum-fejet a Rel fejbe emeljük, s ezáltal hozzáférhetővé válik a fázison kívüli műveletek számára.

(ii) Kiterjesztjük a RelP fázist, bevezetve egy funkcionális fejet, a LINKER-t. A RELATOR-t a LINKER-be emeljük (24b), kiterjesztve a fázist a LINKER projekciójába. A fáziskiterjesztés által már lehetővé válik, hogy a predikátum a LinkerP Spec-pozíciójába mozogjon, és ezáltal elérhetővé váljon további – a fázison kívüli – műveletek számára (24c).

- (24)a. $[_{\text{RelP}} \text{ALANY} [_{\text{RELATOR}} [\text{PREDIKÁTUM}]]]$
 b. $[_{\text{FP}} \text{F+Rel}_i [_{\text{RelP}} \text{ALANY} [t_i [\text{PREDIKÁTUM}]]]$ ⁶
 c. $[_{\text{FP}} \text{PREDIKÁTUM}_j [\text{F+Rel}_i [_{\text{RelP}} \text{ALANY} [t_i t_j]]]$

4. A magyar szerkezetek elemzése

4.1. A magyar birtokos szerkezet

Den Dikken (1999) univerzális szerkezetet tételvez fel a magyar birtokos szerkezetnek, amely a predikátumszerkezethez hasonlóan épül fel. Alapesetben a magyar datívuszi birtokos (amit PP-nek tart az angol nyelv mintájára) követi a birtokot (25).

- (25) $[_{\text{SC}} \text{BIRTOK} [_{\text{PP}} \text{P}_{\text{dat}} \text{BIRTOKOS}]]$

A datívuszi posztpozícióknak két morfológiai alternánása van: vagy nyíltan realizálódik a datívuszi P, vagy pedig rejtve marad (zéró allomorf). Ha nyíltan realizálódik, akkor megjelenik a *-nak/-nek* rag, ha pedig zéró allomorf, akkor a birtokos – ahogyan Szabolcsi (1992) nyomán nevezzük – nominatívuszi⁷ lesz. Den Dikken a morfológiailag jelöletlen birtokost predikátuminverzióknak veti alá (26a). Ha a *-nak/-nek* ragos birtokos a szerkezet elején található, akkor a kis tagmondatból egyenesen [Spec, DP]-be mozgott (26b).

- (26)a. $[_{\text{DP}} a [_{\text{FP}} [_{\text{PP}} \text{P}_c \text{János}]_i \text{F} [_{\text{SC}} \text{kalapja } t_i]]]]$
 b. $[_{\text{DP}} [_{\text{PP}} \text{Jánosnak}]_i a [_{\text{FP}} \text{F} [_{\text{SC}} \text{kalapja } t_i]]]]$

A predikátuminverziót a morfológiailag jelöletlen birtokos esetében az váltja ki, hogy a PP feje üres, és ezt engedélyezni kell. A datívuszi birtokos mozgatása [Spec, DP]-be valamilyen más kényszerből fakadhat, itt tulajdonképpen operátormozgatás történik.

⁶ FP azt a funkcionális frázist jelenti, amely a LINKER-t tartalmazza.

⁷ Maga den Dikken (1999: 154) is használja megkülönböztetésként a nominatívuszi birtokos kifejezést.

Összegezve: a *János kalapja* birtokos szerkezet esetében a *kalapról* tesszük azt az állítást, hogy *Jánosé*, vagyis a *János* a predikátum, a *kalapja* pedig az alany ebben a predikatív viszonyban. Mivel a birtokos egy PP-ként megjelenő predikátum, nem történik nominatívuszi esetadás.

Den Dikken (2006) RELATOR-os / LINKER-es rendszerében az alábbi módon ábrázolhatjuk a magyar birtokos szerkezetet (27):

- (27)a. $[_{DP} a [_{LinkerP} [_{PP} P_e \textit{János}]_j \textit{Linker} + \textit{Rel}_i [_{RelP} \textit{kalapja} t_i t_j]]]$
 b. $[_{DP} [_{PP} \textit{Jánosnak}]_i a [_{RelP} \textit{Rel} [\textit{kalapja} t_i]]]$

(27a)-ban az üres predikátum-fejet (az üres P-t) engedélyezni kell, ezért kiterjesztjük a RelP-t, a RELATOR-t a LINKER-be emeljük, s a predikátumot a LinkerP Spec-pozíciójába mozgatjuk. (27b)-ben operátormozgatással kiemeljük a predikátumot a szerkezetből, itt nincs üres predikátum-fej, így a LinkerP-t nem kell bevezetni.

Ezen a ponton azonban meg kell említenünk a Szabolcsi (1992)-féle hagyományos felfogást, amely szerint a birtokos az alany szerepét tölti be. A következő érvek szólnak emellett:

- (i) A birtokos DP és a CP szerkezete közti párhuzam alapján: a CP-ben az alany számának és személyének megfelelő szuffixum jelenik meg a predikátumon, a birtokos szerkezetben pedig a birtokos számának és személyének megfelelő egyeztető morfémát láthatunk a birtokon.
 (ii) A birtokos tematikus szerepet kap, amelyet a predikátum szokott kiosztani (l. *János felépülése*, *János hanyatt esése*).

A kétféle elemzés ütköztetését, a mellettük és ellenük szóló érvek összegyűjtését egy következő dolgozat céljaként tűztem ki, mivel ez a feladat túllépné jelen tanulmány kereteit.

4.2. A befejezett melléknévi igeneves szerkezet

Az alábbi két szerkezetet (28) egymással párhuzamba állítva vizsgálom, mivel abból a feltevésből indulok ki, hogy a személyragos befejezett melléknévi igeneves konstrukcióban az esetvégződés nélküli nominális elem⁸ egy olyan PP, amelynek a feje üres. A birtokos szerkezethez hasonlóan itt sem történik nominatívuszi esetadás.

- (28)a. *a János által vezetett autó*
 b. *a János vezette autó*

⁸ Antal (1985) szerint a kérdéses nominális elem jelöletlen határozó.

Mindkét példa egy vonatkozó szerkezetként fog felépülni, ahogyan ezt – tipológiai kutatásokkal alátámasztva – már Nádasdi (2004, 2006) is kifejtette a (28b)-hez hasonló konstrukciók esetében. Tehát a (28a, b) példákban a *János által vezetett* és a *János vezette* korlátozó tagmondatként jelenik meg, és a szerkezetek tartalmaznak egy pro rejtett tárgyi névmást. Kenesei (2005: 164) szerint egy üres operátor jelenik meg a szerkezetben, amely össze van indexelve a nominális elemmel.

- (29)a. $[_{DP} a [_{CP} [_{VP} OP_i [_{PP} \textit{János által}] [_{vezetett}]]] [_{NP_i} \textit{autó}]]]$
 b. $[_{DP} a [_{CP} [_{PP} \textit{János}] pro_i [_{vezette}]]] [_{NP} \textit{autó}]]]$

A befejezett melléknévi igenevet tartalmazó konstrukciókat ezzel egy időben a birtokos szerkezettel is párhuzamba állíthatjuk. Kövessük nyomon ezt a párhuzamot a (30)-as táblázat alapján:

- (30) A birtokos szerkezet és a befejezett melléknévi igeneves szerkezet párhuzamos felépülése

Kiinduló szerkezet	Birtokos	$[_{DP} a [_{RelP} \textit{könyve} [_{PP} \textit{Jánosnak}]]]$
	Igeneves	$[_{DP} a [_{CP} [_{RelP} OP_i \textit{vezetett} [_{PP} \textit{János által}]]]]] [_{NP} \textit{autó}_i]]]$
Nyílt P	Birtokos	$[_{DP} [_{PP} \textit{Jánosnak}]_i] a [_{RelP} \textit{könyve} t_i]]]$
	Igeneves	$[_{DP} a [_{CP} [_{PP} \textit{János által}]_j] [_{RelP} OP_i \textit{vezetett} t_j]]] [_{NP} \textit{autó}_i]]]$
Üres P	Birtokos	$[_{DP} [_{LinkerP} [_{PP} \textit{János}]_j] Linker + Rel_i [_{RelP} \textit{könyve} t_i t_j]]]$
	Igeneves	$[_{DP} a [_{CP} [_{LinkerP} [_{PP} \textit{János}]_k] Linker + Rel_j [_{RelP} OP_i \textit{vezette} t_j t_k]]]]] [_{NP} \textit{autó}_i]]]$

A személyragos befejezett melléknévi igeneves szerkezetben a predikatív viszony az igenév (alany) és a PP (predikátum) között jön létre. Amikor P egy engedélyezésre szoruló, üres predikátum-fej, akkor fáziskiterjesztés történik, megjelenik a LinkerP, amely lehetővé teszi PP mozgását (lásd a táblázat 6. sorát).

Azt azonban hangsúlyoznunk kell, hogy a két vizsgált szerkezet felépülése nem teljesen azonos. Valójában ez nem is volt elvárás, hiszen az egyik DP, a másik egy igeneves szerkezet, amely egy CP-be ágyazódik,⁹ s ebből adódóan

⁹ A két szerkezet között további eltérések is kimutathatók, amelyekre a lektor hívta fel a figyelmemet. Ezeket a különbségeket azért nem vizsgálom, mert a dolgozatban a predikatív viszony alakulását érintő eltérésekre helyeztem a hangsúlyt.

- (i) a. ?? *bárki / mindenki könyve* (ii) a. *Senkinek (*sem) az autóját nem láttam.*
 b. *bárkinek / mindenkinek a könyve* b. *A senki *(sem) vezette autó itt áll a ház előtt.*
 c. *a bárki / mindenki vezette autó*

nem nevezhetők hasonló konstrukcióknak, de az alanyuk és a predikátumuk közti viszony alakulása párhuzamot mutat.

A két szerkezet között az alábbi eltérések figyelhetők meg a predikatív viszony alakulását tekintve:

(i) A két szerkezet közti legfontosabb különbség, hogy a birtokos DP-ben a birtokról sohasem tűnik el a birtokos személyjel (*Jánosnak a könyve* / **könyv*), míg az igeneves konstrukcióban a nyíltan realizálódó P esetében eltűnik az igenév végződése (*a János által vezetett* / **vezette autót*).

(ii) Másrésztől a birtokos DP esetében nem feltétlenül kell a szerkezet elejére mozgatni a nyíltan realizálódó PP-t (*a könyve Jánosnak*)¹⁰, míg a másik konstrukcióban igen (**a vezetett János által autót*).

(iii) Végül a harmadik fontos különbség az, hogy a birtokos szerkezetben a nyíltan realizálódó PP megelőzi a szerkezet fejét, a névelőt (*Jánosnak a könyve*), míg a másik szerkezetben a mozgatott PP a névelő és az igenév közé ékelődik (*a János által vezetett autót*).

Ez az elemzés az alábbi példák eltérő viselkedésére is magyarázatot adhat (31).

(31)a. *a János által tegnap este vezetett autót*

b. **a János tegnap este vezette autót*

(31b)-ben a módosító és a módosított fej közti tartományt ki kell üríteni. A PP és az igenév közé azért nem ékelődhet semmi, mert a szakaszkiterjesztésnek köszönhetően a RelP fölé közvetlenül a LinkerP-t projektáltuk. (31a)-ban a PP mozgatása távolabbra történik, és ott megjelenhetnek más elemek is a PP és az igenév között.¹¹

¹⁰ *Noha a könyve Jánosnak* nem neutrális kifejezés, nem nevezhető agrammatikusnak, szemben az igeneves példával.

(i) *Hol található az a bizonyos könyve Jánosnak?*

(ii) **A vezetett János által autót nagyon gyorsan haladt. / A János által vezetett autót nagyon gyorsan haladt.*

¹¹ A lektor felhívta a figyelmemet az alábbi példára (i), amelynek agrammatikusságát nem magyarázza a fenti levezetés, mivel a LinkerP-t fölfelé ki lehet terjeszteni egy adjunktummal.

(i) **a tegnap János vezette autót*

A következő grammatikus példák azonban azt mutatják, hogy itt inkább egy szemantikai, s nem pedig szintaktikai kérdésről van szó (ii).

(ii) a. *a mindig János vezette autót*

b. *a sok esetben élőlény alkotta tárgyak*

c. *az alapvetően feketék vezette autók*

4.3. A határozói igeneves szerkezet

A határozói igeneves szerkezetben nincs okunk azt feltételezni, hogy az esetvégződés nélküli nominális elem egy PP, valójában ez egy nominatívuszi esettel rendelkező alany lesz. Ebben a fejezetben azt vizsgálom meg, hogyan történik a nominatívuszi eset kiosztása a *-vÁn* határozói igeneves szerkezetben. Abból indulok ki, hogy az alany és az igenév közti predikatív viszony létrehozásáért a RELATOR a felelős, és a nominatívuszi esetkiosztást az igenéven megjelenő *-n* szuffixum (AGR) végzi el.

(32)a. *A tanár belépvén, a diákok elhallgattak.*

b. *A tanár köhögve lépett be a terembe.*

(32a) és (32b) nem abban különbözik egymástól, hogy csak az egyikben kap szerepet a RELATOR, hanem abban, hogy (32a)-ban a RELATOR képes nominatívuszi esetet kiosztani, míg (32b)-ben nem.

4.3.1. A *-vÁn* határozói igeneves szerkezet

A *-vÁn* határozói igeneves szerkezetet a fentiekben ismertetett elképzelés alapján a következőképpen elemezhetjük (33):

(33)_{[RelP [DP a tanár] [Rel' -vÁn= REL belépvén]]}

A határozói igenéven megjelenő *-vÁn* végződés tölti be a RELATOR szerepét, létrehozva a predikatív viszonyt a szerkezet alanya és predikátuma között. A birtokos szerkezettől és a személyragos befejezett melléknévi igeneves szerkezettől eltérően ebben a konstrukcióban nincs szükség predikátum-inverzióra: itt a „kanonikus predikáció” esetét láthatjuk. A nominatívuszi esetkiosztásért a RELATOR részeként megjelenő *-n* szuffixum a felelős, amely az egykori személyragozási paradigma maradványa lehet.

4.3.2. A *-vA* határozói igeneves szerkezet

A *-vA* határozói igeneves szerkezetben szintén „kanonikus predikáció” történik, s a RELATOR szerepét a *-vA* szuffixum tölti be (34).

(34)*A tanár_i [RelP PRO_i [Rel' -vA= REL köhögve]] lépett be a terembe.*

A (34)-es szerkezetben a predikatív viszony a PRO és az igenév között jön létre: a PRO össze van indexelve a mátrix ige alanyával, hiszen a határozói igenév és a mátrix mondat alanya megegyezik. A RELATOR nem tartalmaz olyan elemet, amely képes lenne a nominatívuszi eset kiosztására, de erre nincs is szükség, hiszen a PRO-nak nem kell esettel rendelkeznie.

5. Összegzés

Három olyan szerkezetet vizsgáltam meg, amelyben morfológiai esetvégződés nélküli főnévi csoport jelenik meg. Mindhárom szerkezet elemzésének kiindulópontjaként den Dikken (2006) *Relators and Linkers* című könyve szolgált. Először megvizsgáltam a három magyar szerkezet közös jegyeit: mindhárom konstrukcióhoz [+Agr] és [-Tense] jegyek rendelhetők. A látható esetvégződés nélküli főnévi csoport megjelenése strukturális engedélyezéshez van kötve, nem csak morfológiai esetadás történik. Ezért elvettem a „jobb híján” eset lehetőségét, és a nominatívuszi esetadás megléte mellett érveltem a korábbi elemzések esetében. A nominatívuszi eset kiosztásáért azt a szuffixumot tehetjük felelőssé, amelynek jelenléte lehetővé teszi a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport megjelenését. Ezt követően röviden ismertettem a RELATOR és a LINKER fogalmát és szerepét. Végül kísérletet tettem mindhárom szerkezet RELATOR-os / LINKER-es elemzésére. A birtokos szerkezet den Dikken által végzett elemzésében – és ennek mintájára a befejezett melléknévi igeneves szerkezet általam folytatott elemzésében – nem történik nominatívuszi esetadás, mivel a látható esetvégződés nélküli főnévi csoport egy PP-be ágyazva a predikátum szerepét tölti be. A három vizsgált konstrukció elemzése csak annyiban nevezhető hasonlónak, hogy mindegyik esetében predikatív viszony létesül a szerkezet összetevői között, de emellett figyelembe kell venni elemzésük során a szerkezeti sajátosságaikat is.

Újabb vizsgálatokat folytatok az alanyi birtokos (Szabolcsi 1992-es felfogása) és a predikatív birtokos (den Dikken 1999-es felfogása) nézetének összeütköztetéséről. További lehetséges irányt jelenthet az elemzés kiterjesztése a főnévi igeneves szerkezetekre.

Hivatkozások

- Antal László 1985. *A hatodik mondatrészt*. Budapest, Magvető Kiadó.
- Arisztotelész 1979. *Organon I. kötet. Előszó*. Írta Szalai Sándor. MTA Filozófiai Írók Társasága. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- Bartos Huba 2000. Az inflexiók jelenségek szintaktikai háttere. In Kiefer Ferenc (szerk.) *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Budapest, Akadémiai Kiadó. 653–762.

- den Dikken, Marcel 1999. On the structural representation of possession and agreement: The case of (anti-)agreement in Hungarian possessed nominal phrases. In István Kenesei (szerk.) *Crossing Boundaries: Advances in the Theory of Central and Eastern European Languages*. Amsterdam, John Benjamins Publishing Company. 137–178.
- den Dikken, Marcel 2006. *Relators and Linkers*. The MIT Press.
- Frege, Gottlob 2000. Függvény és fogalom. In Máté András *G. Frege – Logikai vizsgálódások*. Budapest, Osiris.
- Jakab István 1988. A jelzővé süllyedt igealak – és ami mögötte van. *Magyar Nyelvőr* **112**: 300–302.
- Károly Sándor 1956. Igenévszerünk a kódexirodalom első szakaszában. *Nyelvtudományi Értekezések* **10**.
- Kenesei, István 1986. On the role of the agreement morpheme in Hungarian. *Acta Linguistica Hungarica* **36**: 109–120.
- Kenesei, István 2005. Nonfinite clauses in derived nominals. In Christopher Pinon – Péter Siptár (szerk.) *Approaches to Hungarian* **9**. Budapest, Akadémiai Kiadó. 160–186.
- É. Kiss, Katalin 2002. *The Syntax of Hungarian*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Laczkó Tibor 2000. A melléknévi és határozói igenévképzők. In Kiefer Ferenc (szerk.) *Strukturális magyar nyelvtan* **3. Morfológia**. Budapest, Akadémiai Kiadó. 409–452.
- Laczkó Tibor 2001. Néhány lexikai-funkcionális gondolat a személyragos – (T)T igenévről. In Andor József – Szűcs Tibor – Terts István (szerk.) *Színes eszmék nem alszanak... Szépe György 70. születésnapjára*. Pécs, Lingua Franca Csoport. 741–759.
- Laczkó Tibor 2002. Rejtett alanyok és tárgyak a főnévi csoportban. In Maleczki Márta (szerk.) *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei* **5**. Szeged, SZTE. 137–150.
- Márkus, Andrea 2008. *Participles and the Passive in Hungarian*. Szakdolgozat, kézirat. Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézet.
- Márkus Andrea 2009. Egy sokak vitatta szerkezetéről. In Sinkovics Balázs (szerk.) *LINGDOK* **8**. Szeged, JATEPress. 27–46.
- Nádasdi Péter 2004. *A vonatkozó szerkezetek vizsgálata az ír, a japán és a magyar nyelvben*. Szakdolgozat. SZTE, Általános Nyelvészeti Tanszék.

- Nádasdi Péter 2006. Mozgatás nélkül? Egy prenominalis vonatkozó szerkezet minimalista elemzése a magyarban. In Sinkovics Balázs (szerk.) *LINGDOK 5*. Szeged, JATEPress. 61–86.
- Sárik Pál 1998. A határozói igenevek néhány problémája. *Magyar Nyelv* **94**: 423–435.
- Schütze, Carson T. 2001. On the nature of default case. *Syntax* **4/3**: 205–238.
- Szabolcsi Anna 1992. *A birtokos szerkezet és az egzisztenciális mondat*. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- Szepesy Gyula 1939. *Az istenadta-féle szerkezetek a finnugor nyelvekben*. Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- Szepesy Gyula 1982. Isten-adta, madár-látta. *Magyar Nyelvőr* **78**: 52–67.
- Szóke Bernadett 2008. A nominatívuszi eset vizsgálata a magyar nyelvben. *LINGDOK 12*. konferencia (előadás).
- Tóth, Ildikó 2000. VA- and vÁN- participles in Hungarian. In Gábor Alberti – István Kenesei (szerk.) *Approaches to Hungarian 7*. Szeged, JATEPress. 237–256.
- Williams, Edwin 1980. Predication. *Linguistic Inquiry* **11**: 203–338.